

aties, voor een belangrijk deel uit het repeteren van eerder ingestudeerde stukken, uit het eindeloos blijven herhalen van stappen. Waarom doen zij dat? Is het geheugen van het lichaam dan zo hardleers? Als we aan de opleiding van een danser denken, aan die lange, lange jaren van discipline waarin hij/zij zijn/haar lichaam langzaam temt, opdat het zich zou plooiën naar wat ervan gevraagd wordt – een werk dat blijkbaar veel meer tijd vraagt dan wat een acteur nodig heeft om zich voor te bereiden op een professionele carrière –, dan beseffen we dat het geheugen van het lichaam traag werkt, wat in fel contrast staat met de snelheid waarmee bewegingen kunnen worden uitgevoerd. Het geheugen voor nieuwe

motorische patronen kan blijkbaar slechts via oneindig veel oefening opgebouwd worden. En hoewel deze traagheid wellicht garant staat voor de diepgang van de inwerking – eens we weten hoe we moeten zwemmen of fietsen verleren we dat niet meer – toch worden er door het geheugen van het lichaam constant dingen vergeten. Elke danser weet hoezeer hij 'zijn geheugen moet onderhouden', hoe snel een choreografie – zelfs die waarvan hij tientallen voorstellingen danst – kan degraderen zodra ze niet meer gerepeteerd wordt. De precisie van een beweging is moeilijk te fixeren; iets wat snel moet worden uitgevoerd, wordt al gauw te traag en omgekeerd; het ritme verandert, alsook de energie; reliëf en accenten verdwij-

nen, enz. Zelfs al worden nog min of meer dezelfde bewegingen uitgevoerd, toch lijkt er van de choreografie niks over te blijven. De praktijk van het fixeren van bewegingen enerzijds en die van het levend houden van die bewegingen anderzijds steunt op een paradox; het lopen op de dunne lijn van deze paradox kan enkel bereikt worden door het blijven en blijven repeteren. In zijn opstel *Over het marionettentheater* beschreef Heinrich von Kleist hoe moeilijk het is om een spontaan uitgevoerde beweging te reproduceren, over de verwarringen die het bewustzijn kan aanrichten in de natuurlijke gratie van de mens. Bewegingen én vooral hun ziel moeten blijkbaar met een graveernaald in het lichaamsgeheugen gedreven

Rosas danst Rosas (1994) - Cynthia Loemij, Sara Ludi, Anne Mousselet, Johanne Fong / Shunichi Ogawa

